

Quickscan natuurwaardenonderzoek Zogweteringlaan & Gageldijk in Maarssen

In het kader van de Flora- & Faunawet en natuurbeschermingswet

Colofon

Zogweteringlaan & Gageldijk in Maarssen

In het kader van de Flora- & Faunawet

Uitgevoerd door: Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: BIZ.NU
Contactpersoon: dhr. W. Bekke

Projectnummer en versie: 781; versie 1.0		Status: Definitief
Projectleider: Ing. P. Leemreise	Veldmedewerker(s): Ing. P. Leemreise	Rapportdatum: 17-7-2017
Ligging projectgebied: Zogweteringlaan 2 & Gageldijk ter hoogte van 119 in Maarssen		

Correspondentieadres:
Aladnaweg 18
7122 RR Aalten
info@natuurbankoverijssel.nl

@natuurbankOverijssel

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	3
1. Inleiding.....	5
2. Het plangebied.....	6
2.1 Situering.....	6
2.2 Beschrijving van het plangebied.....	6
3 Voorgenomen activiteiten.....	8
3.1 Algemeen.....	8
3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten.....	8
3.3 Vaststellen van de invloedssfeer.....	8
3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied.....	9
4. Gebiedsbescherming.....	10
4.1 Algemeen.....	10
4.2 Natura 2000-gebied.....	10
4.3 Ecologische Hoofdstructuur.....	11
4.4 Slotconclusie.....	12
5. Soortenbescherming; het onderzoek.....	12
5.1 Methode.....	12
5.2 Verwachting.....	13
5.3 Onderzoeker.....	14
5.4 Resultaten.....	14
5.5 Historische gegevens en bronnenonderzoek.....	15
5.6 Volledigheid van het onderzoek.....	15
6. Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep.....	15
6.1 Twee typen wettelijke consequenties.....	15
6.2 Toetsingskader.....	15
6.3 Wettelijk kader per soortgroep.....	16
7. Conclusies en advies.....	18
Bijlagen:.....	19

Samenvatting

Er zijn concrete plannen voor de sloop van een kassencomplex aan de Gageldijk, ter hoogte van nummer 119 en de bouw van een vrijstaande woning aan de Zogweteringlaan 2 in Maarssen. Natuurbank Overijssel is gevraagd om te onderzoeken wat de wettelijke consequenties zijn van deze voorgenomen activiteit in het kader van de Flora- en faunawet (verder Ff-wet genoemd). Tevens is onderzocht of de voorgenomen activiteit een negatief effect op beschermd natuurgebied en/of de Ecologische Hoofdstructuur heeft.

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren, nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde dieren met een vaste rust- of voortplantingsplaats buiten het plangebied.

De voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren, verwonden en doden van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een door de Minister goedgekeurde gedragscode. Een gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen dienen om te gaan. Voor het verstoren (verwonden en doden) van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren/vernietigen van bezette vogelnesten en jaarrond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden

Het plangebied bestaat uit twee deelgebieden; deelgebied Gageldijk 199b en deelgebied Zogweteringlaan 2. Deelgebied Gageldijk behoort niet tot het functionele leefgebied van beschermde soorten. Op deze locatie hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en de voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequenties in het kader van de Ff-wet.

Deelgebied Zogweteringlaan behoort tot het functionele leefgebied van sommige grondgebonden zoogdier-, amfibieën-, vogel- en vleermuissoorten. Mogelijk nestelen sommige vogelsoorten in de oevervegetatie en bezetten sommige grondgebonden zoogdiersoorten een vaste rust- of voortplantingslocatie in het plangebied. Vleermuizen en amfibieën benutten het perceel alleen als foerageergebied; hoofdzakelijk tijdens de nachtelijke uren.

De in het gebied voorkomende grondgebonden zoogdier- en amfibieënsoorten staan vermeld in tabel 1 van de Ff-wet. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling van de verbodsbepalingen 'verstoren, doden en verwonden' als gevolg van activiteiten die in het kader van een ruimtelijke ingreep worden uitgevoerd. Uitvoering van de voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequenties voor deze soorten in het kader van de Ff-wet. Vanwege het zeer schaarse voorkomen van deze soorten in het plangebied hoeven er geen nadere maatregelen in het kader van de algemene zorgplicht uitgevoerd te worden.

Vleermuizen benutten het terrein uitsluitend als foerageergebied. De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op de functie van het terrein voor vleermuizen en op vleermuizen. Uitvoering van de voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequenties voor vleermuizen.

Van de in het gebied nestelende vogelsoorten zijn uitsluitend de bezette nesten beschermd, niet de oude nesten of de nestplaats. Werkzaamheden die leiden tot het verstoren van vogelnesten dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden. Voor het verstoren/vernietigen van bezette vogelnesten kan geen ontheffing verkregen worden omdat de voorgenomen activiteit niet als een 'wettelijk belang' wordt beschouwd.

Het plangebied ligt niet in- of direct naast gronden die tot de EHS of beschermd natuurgebied behoren. Vanwege de lokale invloedssfeer, heeft de voorgenomen activiteit geen negatief effect op deze gebieden. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing of ontheffing aangevraagd te worden.

Met inachtneming van bezette vogelnesten, heeft de voorgenomen activiteit geen wettelijke consequenties in het kader van de Ff-wet. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden. De Ff-wet vormt geen belemmering voor realisatie van het bestemmingsplan.

Samengevat:

- Oevervegetatie tijdens de voortplantingsperiode van vogels niet maaien/vergraven
- Met inachtneming van bezette vogelnesten, heeft de voorgenomen activiteit geen wettelijke consequenties in het kader van de Ff-wet

1. Inleiding

Er zijn concrete plannen voor de sloop van een kassencomplex aan de Gageldijk, ter hoogte van nummer 119 en de bouw van een vrijstaande woning aan de Zogweteringlaan 2 in Maarssen. Natuurbank Overijssel is gevraagd om te onderzoeken wat de wettelijke consequenties zijn van deze voorgenomen activiteit in het kader van de Flora- en faunawet (verder Ff-wet genoemd). Tevens is onderzocht of de voorgenomen activiteit een negatief effect op beschermd natuurgebied en/of de Ecologische Hoofdstructuur heeft.

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren, nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde dieren met een vaste rust- of voortplantingsplaats buiten het plangebied.

Voorliggend rapport beschrijft het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet, de resultaten van het onderzoek en de wettelijke consequentie.

2. Het plangebied

2.1 Situering

Het plangebied bestaat uit twee deelgebieden. Eén deelgebied ligt aan de Gageldijk ter hoogte van het perceel met huisnummer 119 en het andere deelgebied ligt aan de Zogweteringlaan 2. Beide deelgebieden liggen in Maarssen. Op onderstaande luchtfoto wordt de globale ligging van beide deelgebieden weergegeven.

Globale ligging van het plangebied in de omgeving. Het plangebied wordt met de cirkel aangeduid. Bron: Provincie Utrecht.

2.2 Beschrijving van het plangebied

Deelgebied Gageldijk

Dit deelgebied bestaat volledig uit bebouwing (kassen) en heeft een totale oppervlakte van 6500m². Op onderstaande afbeelding wordt een detailopname van het plangebied weergegeven.

Detailopname van het deelgebied Gageldijk (Bron: BJZ.Nu).

Deelgebied Zogweteringlaan

Dit deelgebied bestaat uit agrarische cultuurgrond, tijdens het veldbezoek in gebruik als grasland. Open water en bebouwing ontbreken in het plangebied. Midden in het perceel staan twee jonge schietwilgen. Het graslandperceel bestaat uit een soortenarme grazige vegetatie, hoofdzakelijk raaigras en wordt vrij intensief agrarisch gebruikt. De vegetatie wordt jaarlijks bemest en gemaaid waarbij het maaisel wordt

afgevoerd. Het grenst aan alle zijden aan een sloot met open water. Op onderstaande afbeelding wordt een detailopname van het plangebied weergegeven.

Detailopname van deelgebied Zogweteringlaan (Bron: Provincie Utrecht).

3 Voorgenomen activiteiten

3.1 Algemeen

De voorgenomen activiteit bestaat uit het slopen van alle bebouwing in deelgebied Gageldijk 119b en het bouwen van een vrijstaande woning met bijgebouw, aanleg van erfverharding en siertuin in deelgebied Zogweteringlaan 2. Nadat de bebouwing in deelgebied Gageldijk gesloopt is, wordt het perceel ingericht als grasland. Op onderstaande afbeelding wordt de nieuwe wenselijke situatie in deelgebied Zogweteringlaan 2 weergegeven.

Wenselijk eindbeeld van deelgebied Zogweteringlaan.

We onderscheiden de volgende aspecten in relatie tot een mogelijk effect op beschermde flora- en fauna:

- Slopen van alle bebouwing in deelgebied Gageldijk
- Inrichten van het perceel aan de Gageldijk als grasland
- Bouwrijp maken perceel in deelgebied Zogweteringlaan 2
- Bouwen en bewoning van de woning in deelgebied Zogweteringlaan 2

3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten

De voorgenomen activiteit heeft mogelijk een negatieve invloed op beschermde soorten en -gebieden. We onderscheiden de volgende negatieve invloeden:

Mogelijke tijdelijke invloeden:

- Geluid, licht, stof en trillingen tijdens de bouwfase

Mogelijke permanente invloeden:

- Mogelijk afname van (jaarrond) beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen
- Verstoren/vernietigen van bezette vogelnesten of voortplantingslocaties
- Verstoren/verwonden/doden van beschermde soorten
- Aantasting van de kwaliteit van het leefgebied van beschermde soorten

3.3 Vaststellen van de invloedssfeer

Naast een tijdelijk effect in het onderzoeksgebied, kan het zijn dat een voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde soorten en/of - natuurgebied buiten het onderzoeksgebied. Dit noemen we de invloedssfeer. De omvang van de invloedssfeer wordt bepaald door de aard en omvang van de tijdelijke en/of permanente nieuwe situatie. Het effect van het negatieve effect verschilt per soorten en soortgroep.

Beoordeling van de invloedssfeer van de voorgenomen activiteit:

De invloedssfeer van de voorgenomen activiteiten wordt als lokaal beschouwd. De kwantiteit en kwaliteit van oppervlakte- en grondwater wordt niet beïnvloed, er vindt geen licht- en geluidsvervuiling naar de omgeving plaats en er vindt geen uitstoot van verzurende- en/of vermestende stoffen (NH₄/NO_x) plaats. Door het slopen van de kassen vindt er een afname van 'lichtvervuiling' naar de omgeving plaats. Mogelijk zijn tijdens de sloop- en bouwphase geluid, trilling en/of stof waarneembaar buiten het plangebied. Deze effecten zijn incidenteel en kortdurend en hebben geen negatief effect op beschermde soorten of natuurgebied in de omgeving.

3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied

De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op soorten en/of habitats buiten het plangebied. Vanwege de lokale invloedssfeer wordt het onderzoeksgebied gelijk gesteld aan het plangebied.

4. Gebiedsbescherming

4.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het mogelijke effect van de voorgenomen activiteit op beschermd natuurgebied en de Ecologische Hoofdstructuur.

4.2 Natura 2000-gebied

Natura 2000 betreft een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden. Voor Nederland gaat het in totaal om 162 gebieden. De provincie Overijssel kent 26 natuurgebieden die een Europese erkenning hebben. De Europese Unie heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote biologische, esthetische en economische waarde is. Om deze natuur te behouden heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000.

De bescherming van Natura2000-gebied wordt geregeld via de Natuurbeschermingswet. Provincies vormen het bevoegd gezag voor de duurzame veiligstelling van deze gebieden in hun provincie. Voor activiteiten die leiden tot aantasting van de duurzame instandhouding van deze gebieden dient een natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden.

Ligging t.o.v. beschermd natuurgebied

Het plangebied ligt 0,5 kilometer ten zuiden en 0,8 kilometer ten westen van het Natura2000-gebied Oostelijke Vechtplassen. Op onderstaande kaart wordt de ligging van Natura2000-gebieden in de omgeving van het plangebied weergegeven.

Ligging van Natura2000-gebied in de omgeving van het plangebied (rode arcering). Het plangebied wordt met de gele cirkel aangeduid. Bron: Synbiosys Alterra

Effectbeoordeling

Het plangebied ligt niet in, of direct naast Natura2000-gebied. De invloedssfeer van de voorgenomen activiteit is lokaal. Dat wil zeggen dat de voorgenomen activiteit geen negatief effect op gebieden erbuiten heeft. De instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebied wordt door de voorgenomen activiteit niet negatief beïnvloed.

Conclusie

Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen Natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden.

4.3 Ecologische Hoofdstructuur

Provincies zijn verantwoordelijk voor de veiligstelling en ontwikkeling van de Ecologische Hoofdstructuur (verder EHS genoemd) in hun provincies. De beoordeling of de voorgenoemde activiteit past in de EHS, dient met name uitgevoerd te worden in de afweging van een 'goede ruimtelijke ordening' (als onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing). De aanwezigheid van beschermde planten en dieren is daarbij niet van belang.

Het ruimtelijk beleid voor de EHS is gericht op „behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden“ van de EHS waarbij rekening houden dient te worden met de andere belangen die in het gebied aanwezig zijn. De kernkwaliteiten binnen de EHS zijn natuurkwaliteit, landschappelijke kwaliteiten en beleving van rust. Voor ontwikkelingen die niet passen binnen de doelstelling van de EHS is geen ruimte, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang waar niet op een andere manier aan kan worden voldaan. Daarbij worden de zogenaamde EHS-spelregels: herbegrenzing van de EHS, saldering van negatieve effecten en het compensatiebeginsel toegepast. Het „nee, tenzij“-principe en de overige spelregels zijn opgenomen in de provinciale Omgevingsverordening. Er is door toepassing van de spelregels ruimte voor het aanpassen van de begrenzing als daarmee de doelen op een betere manier kunnen worden bereikt.

Ligging t.o.v. de EHS

Het plangebied ligt niet in- of direct naast gronden die tot de EHS behoren. Op onderstaande kaart wordt de ligging van de EHS in de omgeving van het plangebied weergegeven.

Ligging van de EHS nabij het plangebied. Het plangebied wordt met de zwarte cirkel aangeduid. Bron: Provincie Utrecht.

Effectbeoordeling

Het plangebied ligt buiten de EHS en de invloedssfeer van de voorgenoemde activiteit is lokaal. De voorgenoemde activiteit heeft geen negatief effect op de kernkwaliteiten en omgevingscondities van de EHS.

Conclusie

Het plangebied ligt niet in de EHS en de voorgenoemde activiteit heeft geen negatief effect op de EHS. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de Ruimtelijke Verordening aangevraagd te worden.

4.4 Slotconclusie

Het plangebied ligt niet in- of direct naast de Ecologische hoofdstructuur of Natura2000-gebied. De invloedsfeer van voorgenomen activiteit is lokaal en heeft geen effect op beschermd natuurgebied er buiten. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing of natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteit uit te mogen voeren in overeenstemming met deze wetgeving.

5. Soortenbescherming; het onderzoek

5.1 Methode

In het kader van het natuurwaardenonderzoek is het onderzoeksgebied op 25 februari 2016 onderzocht op het voorkomen van beschermde planten en dieren en de potentiële aanwezigheid van deze soorten (geschiktheid van het gebied voor de desbetreffende soorten). Het onderzoek bestond uit een visuele inspectie van het gebied waarbij gekeken is naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren, nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten en sporen die op de aanwezigheid van beschermde soorten duiden als krabsporen, pootafdrukken, prooiresten, uitwerpselen, ruiveren, haren e.d. Er zijn geen andere aanvullende onderzoeken uitgevoerd m.b.t. vogels, vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers. De inventarisatie is te voet in het terrein uitgevoerd onder gunstige weersomstandigheden (half bewolkt, droog, temperatuur +6 °C en een matige oostenwind).

Bij het bepalen van de mogelijke aantasting van beschermde soorten is gebruik gemaakt van de volgende onderdelen:

- Veldbezoek op 25 februari 2016
- Aanvullend bronnenonderzoek (o.a. waarneming.nl, telmee.nl, internet);

Specifieke relevante literatuurbronnen zijn o.a.

- Digitale atlas van amfibieën en reptielen (RAVON 2016)

Flora en vegetatie

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde planten. De onderzoeksperiode is matig geschikt voor floristisch onderzoek omdat zomer- en najaarsbloeiers nog niet bloeien en de bovengrondse delen van deze soorten afgestorven zijn. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan echter een goede inschatting gemaakt worden van de potentie van het onderzoeksgebied en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Vogels

Het gebied is visueel onderzocht op het voorkomen van broedvogels, specifiek de mogelijkheid dat er zich nesten, potentiële nestlocaties, beschermde vaste rust en -verblijfplaatsen in het onderzoeksgebied bevinden. De onderzoeksperiode is beperkt geschikt om alle in Nederland voorkomende broedvogels vast te stellen omdat de meeste vogelsoorten in deze periode geen territoriaal gedrag (zang, nestbouw) vertonen en nestplaatsen niet bezet worden. Gedurende de wintermaanden verblijven de zomergasten (trekvoegels) in hun overwinteringsgebied(en). Eind februari vertonen sommige standvogels (zoals huismus en sommige roofvogel- uilensoorten) al wel territoriumindicerend gedrag. Op basis van een beoordeling van de biotoop kan echter een goede inschatting gemaakt worden van de functie en betekenis van het plangebied voor (broed)vogels.

Zoogdieren

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde zoogdieren. Er is gekeken naar graaf-, vaat-, krabsporen, uitwerpselen, prooiresten, pootafdrukken, haren en holen. De onderzoeksperiode is redelijk geschikt voor onderzoek naar grondgebonden zoogdieren (uitgezonderd de

egel; deze verblijft in een winterrustplaats), maar beperkt geschikt voor onderzoek naar vleermuizen. Vleermuizen verblijven gedurende de wintermaanden in hun winterverblijfplaats; deze kunnen zich in de omgeving van de zomerverblijfplaatsen bevinden, maar ook honderden kilometers verderop. De actieve periode van vleermuizen is april-oktober; afhankelijk van de buitentemperatuur en verschilt per soort. Met betrekking tot bebouwing kan op basis van bouwwijze, gebruikte materialen en staat van onderhoud doorgaans een goede inschatting gemaakt worden van de potentiële functie van bebouwing voor vleermuizen en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Amfibieën & reptielen

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van amfibieën en reptielen omdat deze dieren zich in de wintermaanden verschuilen in hun winterverblijfplaatsen. Amfibieën bezetten hun winterverblijfplaatsen meestal in de periode half oktober – eind maart, maar de actieve periode verschilt per soort. Het plangebied vormt een ongeschikt habitat voor een vroege voorjaarssoort als de heikikker. Winterverblijfplaatsen bevinden zich doorgaans in de strooisellaag, onder takkenhopen en stammen. Het plangebied is beoordeeld op de potentiële geschiktheid als functioneel leefgebied van amfibieën en reptielen waarbij gekeken is naar de functie als foerageergebied, voorplantingslocatie en winterverblijfplaats.

Dagvlinders

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van dagvlinders omdat potentieel geschikt functioneel leefgebied voor beschermde dagvlindersoorten ontbreekt.

Libellen

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van libellen omdat potentieel geschikt functioneel leefgebied voor beschermde libellensoorten ontbreekt.

Kevers en mieren

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van beschermde kevers en mieren omdat potentieel geschikt functioneel leefgebied voor beschermde kever- en mierensoorten ontbreekt.

Vissen en kreeftachtige

Het onderzoeksgebied niet onderzocht op het voorkomen van vissen en kreeftachtige omdat potentieel geschikt functioneel leefgebied voor beschermde vissensoorten en kreeftachtigen ontbreekt.

5.2 Verwachting

Op basis van bronnenonderzoek, landschappelijke karakteristieken, bouwstijl en gebruikte bouwmaterialen, aard, omvang en gebruik van het onderzoeksgebied, dan lijkt het onwaarschijnlijk dat er beschermde soorten worden aangetroffen uit de volgende groepen:

- Kevers
- Vissen en kreeftachtigen
- Vaatplanten
- Libellen
- Dagvlinders
- Reptielen

Mogelijk komen de volgende soortgroepen in het gebied voor:

- Amfibieën
- Vogels
- Grondgebonden zoogdieren
- Vleermuizen

5.3 Onderzoeker

Het onderzoek is uitgevoerd door Ing. P.E.B. Leemreide. Deze onderzoeker is sinds 1988 actief in vogelonderzoek en voert jaarlijks 120-140 quickscan natuurwaardenonderzoeken uit in heel Nederland. Hij heeft zich gespecialiseerd in onderzoek naar vogels en vleermuizen. Ervaring op het gebied van vogelonderzoek: broedvogel-, winter- en trekvogelonderzoek en soortonderzoek aan roodborsttapuit en nachtzwaluw in de Achterhoek-Twente (RAS-project). Verder heeft hij in het verleden meegewerkt aan RAS-project steenuil in de ZO-Achterhoek. Hij heeft ervaring met broedvogelonderzoek in Nederland, Wit Rusland, Polen en NO-Spanje. Namens Sovon coördineert hij het LSB-onderzoek in de Achterhoek (district 12) en is hij coördinator in de Achterhoek voor de nieuwe Vogelatlas. Naast vogelonderzoek onderzoekt hij jaarlijks 12-18 locaties op de functie voor vleermuizen. Dit betreft zowel stedelijk- als landelijk gebied.

5.4 Resultaten

In onderstaande alinea's worden de resultaten van het onderzoek besproken. Alleen aangetroffen soorten of soorten met een functioneel leefgebied geheel of gedeeltelijk in het plangebied worden besproken.

5.4.1. Deelgebied Gageldijk 199b

Deelgebied Gageldijk behoort niet tot het functionele leefgebied van beschermde soorten. Het plangebied bestaat volledig uit bebouwing (kassen). Een dergelijke inrichting vormt in vervallen staat mogelijk geschikt habitat voor beschermde faunasoorten als grondgebonden zoogdieren en vogels. Gelet op de bouwstijl (geen bakstenen) en het historische beheer vormt het een ongeschikte groeiplaats voor beschermde plantensoorten. Deze kassen waren tijdens het veldbezoek in takt en niet toegankelijk voor vogels, amfibieën, vleermuizen en grondgebonden zoogdieren. De inrichting en het gevoerde beheer maken dit deelgebied tot een ongeschikte habitat voor beschermde soorten.

5.4.2 Deelgebied Zogweteringlaan

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen zoals holle bomen en gebouwen ontbreken in het plangebied.

Foerageergebied

Het veldbezoek is uitgevoerd buiten de actieve periode van vleermuizen(winter) en overdag. Er zijn daarom geen foeragerende vleermuizen waargenomen, maar verondersteld wordt dat het plangebied vermoedelijk incidenteel door sommige soorten benut wordt als foerageergebied. Vanwege het ontbreken van opgaande structuren gaat het daarbij mogelijk om water- en meervleermuis en de laatvlieger. Het perceel bestaat uit een soortenarm grasland met daar omheen een sloot. Gelet op beperkte natuurwaarde van het perceel is de betekenis van het gebied als foerageergebied voor vleermuizen minimaal.

Vliegroute

Het plangebied vormt geen verbinding in een lijnvormig landschapselement. Het vormt daarom geen verbindende schakel in een vliegroute van vleermuizen.

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn tijdens het veldbezoek geen grondgebonden zoogdieren waargenomen en er zijn geen sporen gevonden die op de aanwezigheid van grondgebonden zoogdieren in het plangebied duiden. Het perceel wordt geheel omsloten door open water. Mogelijk benutten sommige algemene- en weinig kritische soorten als haas, veldmuis en mol het plangebied als foerageergebied. Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat grondgebonden zoogdieren een vaste verblijfplaats in het plangebied bezetten.

Vogels

Het zijn geen aanwijzingen gevonden dat vogels in het plangebied nestelen, maar mogelijk nestelen sommige watervogels als grauwe gans, nijlgans en wilde eend in de slootkanten van het plangebied. Het terrein wordt als een ongeschikt broedbiotoop voor weidevogels beschouwd.

Amfibieën

Omdat het veldbezoek is uitgevoerd in de periode dat amfibieën in hun winterverblijfplaats verblijven, zijn deze niet aangetroffen. Gelet op de inrichting en beheer van het plangebied, is het aannemelijk te stellen dat het plangebied tot het functionele leefgebied van sommige amfibieënsoorten als kleine watersalamander, meerkikker of bruine kikker behoort. Deze soorten benutten mogelijk het grasland als foerageergebied, maar bezetten er geen vaste rust- of voortplantingsplaatsen. Gelet op het structuurarme karakter en het intensieve gebruik van het grasland, gaat het vermoedelijk om zeer lage aantallen.

Overige soorten

Er zijn geen andere beschermde soorten waargenomen en het plangebied wordt niet als functioneel leefgebied van andere beschermde soort(groep)en beschouwd.

5.5 Historische gegevens en bronnenonderzoek

Van de onderzoeksgebieden zijn geen historische gegevens bekend. Er zijn geen waarnemingen van beschermde soorten ingevoerd waarneming.nl.

5.6 Volledigheid van het onderzoek

Het onderzoek is volledig uitgevoerd met geschikte weersomstandigheden. Het volledige onderzoeksgebied is onderzocht.

6. Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep

6.1 Twee typen wettelijke consequenties

Het onderzoek, dat de basis vormt voor deze rapportage is uitgevoerd om antwoord te geven op twee onderzoeksvragen:

- Wat zijn de wettelijke consequenties voor de uitvoerder van de voorgenomen activiteit?
- Vormt de Ff-wet, gelet op de wettelijke consequenties, een belemmering voor realisatie van het bestemmingsplan? (Of te wel: Is er sprake van een goede ruimtelijke ordening)

6.2 Toetsingskader

Voor het verstoren van soorten van tabel 1 is geldt een algemene vrijstelling indien er sprake is van een ruimtelijke ontwikkeling en/of bestendig beheer. Voor verstoren van soorten uit tabel 2 van de Ff-wet geldt ook een vrijstelling, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Wel dient rekening gehouden te worden met jaar rond beschermde nesten en leefgebieden, evenals met bezette vogelnesten. Soorten uit tabel 3 zijn beschermd. Voor het uitvoeren van werkzaamheden die leiden tot verstoring of het doden van soorten is een ontheffing noodzakelijk. Dit is ook noodzakelijk voor het uitvoeren van werkzaamheden die leiden tot verstoring of het doden van soorten, wanneer er niet gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.

Vorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland goedgekeurde gedragscode. Een gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen kunnen omgaan. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het

verstoren van bezette vogelnesten en jaarrond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden

6.3 Wettelijk kader per soortgroep

Vleermuizen

Het functionele leefgebied van vleermuizen bestaat uit verschillende onderdelen zoals verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes. De wettelijke consequentie van de voorgenomen activiteit wordt per onderdeel getoetst.

M.b.t. verblijfplaats

Vleermuizen bezetten geen vaste verblijfplaats in het plangebied. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequenties voor dit onderdeel van het functionele leefgebied van vleermuizen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing voor dit onderdeel van het functionele leefgebied is niet nodig.

M.b.t. foerageergebied

Mogelijk benutten sommige soorten incidenteel en kortstondig de buitenruimte in het plangebied als foerageergebied. De betekenis van het plangebied als foerageergebied is zeer beperkt. Deze functie wordt door de voorgenomen activiteit niet negatief aangetast en heeft daarom geen wettelijke consequenties voor dit onderdeel van het functionele leefgebied van vleermuizen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing voor dit onderdeel van het functionele leefgebied is niet nodig.

M.b.t. vliegroutes

Het plangebied vormt geen onderdeel van een vliegroute van vleermuizen en heeft daarom geen wettelijke consequenties voor dit onderdeel van het functionele leefgebied van vleermuizen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing voor dit onderdeel van het functionele leefgebied is niet nodig.

Vogels

Mogelijk nestelen er vogels langs de randen van het plangebied. Van de in het gebied nestelende vogelsoorten zijn uitsluitend de bezette nesten beschermd, niet de oude nesten of de nestplaats. Werkzaamheden die leiden tot het verstoren van vogelnesten dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden. Voor het verstoren/vernielen van bezette vogelnesten kan geen ontheffing verkregen worden omdat de voorgenomen activiteit niet als een 'wettelijk belang' wordt beschouwd. Nader onderzoek is niet nodig.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied behoort mogelijk tot het functionele leefgebied van sommige algemene- en weinig kritische grondgebonden zoogdiersoorten. Deze dieren bezetten vermoedelijk geen vaste verblijfplaats in het plangebied en voor de soorten die dat mogelijk wel doen (mol, veldmuis) geldt een algemene vrijstelling van de verbodsbepalingen 'verstoren, doden en verwonden' als gevolg van activiteiten die in het kader van een ruimtelijke ingreep worden uitgevoerd. Uitvoering van de voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequenties in het kader van de Ff-wet. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.

Amfibieën

Het plangebied behoort tot het functionele leefgebied van sommige algemene- en weinig kritische amfibieënsoorten. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling van de verbodsbepalingen 'verstoren, doden en verwonden' als gevolg van activiteiten die in het kader van een ruimtelijke ingreep worden uitgevoerd. Uitvoering van de voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequenties in het kader van de Ff-wet. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.

Overige soorten

Er zijn geen andere soorten die een vaste verblijfplaats of voortplantingsplaats in het plangebied bezetten.

Soortgroep	Soorten planlocatie	Functie	Verbodsbepalingen*	aandachtspunt
Vleermuizen	Onbekend	Foerageergebied – beperkte betekenis.	Geen	Geen
Zoogdieren; grondgebonden	Geen tabel 2-3 soorten	Foerageergebied – beperkte betekenis	Geen	Geen
Vogels; algemeen	Diverse soorten	Broedplaats	<i>Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren.</i> <i>Artikel 12: Verbod: zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit nesten nemen van eieren.</i>	Slootkanten niet vergraven tijdens voortplantingsseizoen
Vogels; jaarrond beschermde nesten	Niet aanwezig	n.v.t.	Niet van toepassing	Geen
Amfibieën	Geen tabel 2-3 soorten	Foerageergebied - zeer beperkte betekenis	Niet van toepassing	Geen
Overige soorten	Niet aanwezig	n.v.t.	Niet van toepassing	Geen

Tabel 1. Aangetroffen of verwachte beschermde soorten (Ff-wet tabel 2 of 3) die mogelijk geschaad worden.

* Toelichting verbodsbepalingen tabel:

Artikel 2: Zorgplicht en Zorgvuldig handelen ten aanzien van alle plant- en diersoorten, al dan niet beschermd

Artikel 8: Verbod: plukken, uitsteken, vernielen, beschadigen of verwijderen van beschermde planten

Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren

Artikel 10: Verbod: opzettelijk verontrusten van beschermde dieren

Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen

Artikel 12: Verbod: zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit nesten nemen van eieren

Artikel 13: Verbod: onder zich hebben van beschermde planten, dieren, eieren of producten hiervan

7. Conclusies en advies

De voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren, verwonden en doden van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een door de Minister goedgekeurde gedragscode. Een gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen dienen om te gaan. Voor het verstoren (verwonden en doden) van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren/vernietigen van bezette vogelnesten en jaarrond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden

Het plangebied bestaat uit twee deelgebieden; deelgebied Gageldijk en deelgebied Zogweteringlaan. Deelgebied Gageldijk behoort niet tot het functionele leefgebied van beschermde soorten. Op deze locatie hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en de voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequenties in het kader van de Ff-wet.

Deelgebied Zogweteringlaan behoort tot het functionele leefgebied van sommige grondgebonden zoogdier-, amfibieën-, vogel- en vleermuissoorten. Mogelijk nestelen sommige vogelsoorten in de oevervegetatie en bezetten sommige grondgebonden zoogdiersoorten een vaste rust- of voortplantingslocatie in het plangebied. Vleermuizen en amfibieën benutten het perceel alleen als foerageergebied; hoofdzakelijk tijdens de nachtelijke uren.

De in het gebied voorkomende grondgebonden zoogdier- en amfibieënsoorten staan vermeld in tabel 1 van de Ff-wet. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling van de verbodsbepalingen 'verstoren, doden en verwonden' als gevolg van activiteiten die in het kader van een ruimtelijke ingreep worden uitgevoerd. Uitvoering van de voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequenties voor deze soorten in het kader van de Ff-wet. Vanwege het zeer schaarse voorkomen van deze soorten in het plangebied hoeven er geen nadere maatregelen in het kader van de algemene zorgplicht uitgevoerd te worden.

Vleermuizen benutten het terrein uitsluitend als foerageergebied. De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op de functie van het terrein voor vleermuizen en op vleermuizen. Uitvoering van de voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequenties voor vleermuizen.

Van de in het gebied nestelende vogelsoorten zijn uitsluitend de bezette nesten beschermd, niet de oude nesten of de nestplaats. Werkzaamheden die leiden tot het verstoren van vogelnesten dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden. Voor het verstoren/vernietigen van bezette vogelnesten kan geen ontheffing verkregen worden omdat de voorgenomen activiteit niet als een 'wettelijk belang' wordt beschouwd.

Het plangebied ligt niet in- of direct naast gronden die tot de EHS of beschermd natuurgebied behoren. Vanwege de lokale invloedssfeer, heeft de voorgenomen activiteit geen negatief effect op deze gebieden. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing of ontheffing aangevraagd te worden.

Met inachtneming van bezette vogelnesten, heeft de voorgenomen activiteit geen wettelijke consequenties in het kader van de Ff-wet. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden. De Ff-wet vormt geen belemmering voor realisatie van het bestemmingsplan.

Samengevat:

- Oevervegetatie tijdens de voortplantingsperiode van vogels niet maaien/vergraven
- Met inachtneming van bezette vogelnesten, heeft de voorgenomen activiteit geen wettelijke consequenties in het kader van de Ff-wet

Bijlagen:

Bijlage 1. De natuurkalender

Bijlage 2. Toelichting Flora- en faunawet

Bijlage 1 Natuurkalender

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
houtopstanden												
afzetten / hakhoutbeheer												
dunnen												
verwijderen opslag / exoot, nazorg												
heg afzetten												
knotten												
opsnoeien / opkronen												
hoogstam wintersnoei												
hoogstam zomersnoei												
bomen met winterslaapplaats vogels												
vleermuisbomen zomerverblijf												
vleermuisbomen paarplaats												
das												
hazelmuis struweel en hakhoutbeheer												
boomkikker struweel												
Grazige vegetaties												
maaieren vochtig/nat grasland												
maaieren droog schraalgrasland												
Wateren												
poel opschonen												
boomkikker wateren												
geelbuikvuurpad kleinschalig												
geelbuikvuurpad grootschalig												
Gebouwen m.b.t. vleermuizen												
zomerverblijf												
winterverblijf												

Optimale periode voor werkzaamheden.

Acceptabele periode voor werkzaamheden.

De werkzaamheden verrichten onder voorwaarden zoals beschreven in protocol.

Geen werkzaamheden in deze periode.

Wanneer er wel gewerkt moet worden is een ontheffing verplicht.

Bijlage 2

Toelichting Flora en faunawet

Algemeen

De Flora- en faunawet regelt (onder andere) de bescherming van kwetsbare en bedreigde inheemse planten en diersoorten. Onder de algemene verbodsbepalingen (Artikelen 8 t/m 18) worden handelingen verboden die kunnen leiden tot het vernielen van beschermde inheemse planten op hun groeiplaats en beschermde inheemse dieren in hun natuurlijke leefomgeving. Zo is het onder meer verboden om beschermde inheemse planten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enige wijze van hun groeiplaats te verwijderen. Daarnaast is het verboden om inheemse beschermde diersoorten opzettelijk te verontrusten dan wel hun nesten, holen of andere voortplantingsplaatsen of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

De Ff-wet biedt onder Artikel 75 de mogelijkheid tot het verkrijgen van een ontheffing van de in de Artikelen 8 t/m 18 genoemde verbodsbepalingen. De genoemde vrijstellingen worden alleen verleend in zoverre er geen 'andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Om te bepalen of ontheffing kan worden gekregen moet aan verschillende voorwaarden worden voldaan:

- Er dient inzicht te bestaan in het voorkomen van wettelijk beschermde dier- en plantensoorten in het projectgebied;
- Er dient inzicht te bestaan in de mate waarin de voorgenomen activiteiten dusdanig negatieve effecten hebben op soorten dat de 'gunstige staat van instandhouding' in het geding is.

Indien dit het geval zou zijn, dient aangegeven te worden welke mitigerende maatregelen getroffen worden om de negatieve effecten op de 'gunstige staat van instandhouding' te voorkomen. Indien de mogelijke negatieve effecten niet volledig gemitigeerd kunnen worden, dient aangegeven te worden op welke wijze de effecten gecompenseerd zullen worden.

Toelichting Flora- en Faunawet, Wijzigingen Artikel 75 (AMvB)

Sinds februari 2005 is een Algemene Maatregel van Bestuur van kracht worden, waarin wijzigingen inzake art. 75 zijn opgenomen. De wijzigingen in deze AMvB betekenen een zekere verruiming van ontheffing en vrijstelling: niet in alle gevallen is een ontheffingsaanvraag meer nodig.

Globaal betekent dit het volgende:

Er zijn een drietal soortenlijsten waarvoor verschillende richtlijnen zijn. Deze zijn in toenemende mate van 'zwaarte':

Tabel 1: (soorten als egel, haas, bruine kikker, Zwanenbloem, Dotterbloem)

Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten van tabel 1. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden. Voor andere activiteiten dient wel een ontheffingsaanvraag te worden aangevraagd (lichte toets).

Tabel 2: (soorten als div. orchideeën, vogels)

Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten van tabel 2, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde 'gedragscode'. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet zelf door aanvrager worden opgesteld en worden goedgekeurd door het ministerie van LNV. Voor andere activiteiten dient wel een ontheffingsaanvraag te worden aangevraagd (uitzondering bepaalde vogelsoorten: zie 3)

Tabel 3: (echte kritische soorten bijlage IV HR/VR)

Dit is de zwaarste categorie, waarbij ook voor beheer de vrijstelling beperkt is. Voor andere activiteiten is ontheffing nodig, waarbij een uitgebreide toets dient te worden verricht (behalve het criterium 'geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding' ook 'dwingende redenen van openbaar belang', mogelijkheden van alternatieven e.d.). De procedure is vastgelegd in een stappenplan. Hierin is vermeld in welke gevallen de Ff-wet niet van toepassing is, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

Naast een verbod op het doden en verwonden (Art. 9 Ff-wet) en het opzettelijk verontrusten (Art. 10 Ff-wet) van vleermuizen, is het tevens verboden om verblijf- en voortplantingsplaatsen weg te nemen, te verstoren en aan te tasten (Art. 11 Ff-wet). Belangrijke migratie- en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijv. hollen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per exemplaar hieronder (Min. EL&I 2011).

De verbodsbepaling genoemd in artikel 11 van de ff-wet worden enkel overtreden wanneer de door dit artikel beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen hun specifieke functie niet meer naar behoren kunnen vervullen. De vaste rust- of verblijfplaats kan hierdoor niet meer dezelfde functie aan beschermde dier- of plantensoort bieden als voorheen

In Bijlage 1 worden de tabellen van de AMvB nader verklaard. In de brochure 'Buiten aan het werk' van het ministerie LNV is bovendien een toelichting op deze AMvB is te vinden (zie website dienst Regelingen van het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen.

Artikel 2, lid 1: Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.

Artikel 2, lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat het lijden zo beperkt mogelijk is.